

for dem, og derved see disse gaae over i Capitalisternes Hænder. Kan den, der med mindre Formue sidder ved en Eiendom, fordi han har kunnet opnaae Laan, ikke længere faae Laan, saa at Eiendommen skal sælges, saa bliver Capitalisten Kjøber; den Mand maa blive Kjøber, der ikke behøver et Laan. Deraf vil Følgen igjen blive, at vil han ikke selv drive Eiendommen, maa han gjøre den tidligere Eier til Forpagter. Man vil ved at affikere de Landeieendomsbesiddere eller Besiddere af Eiendomme i Almindelighed, der have mindre Formue, Leiligheden til at opnaae Laan, naar de behøve dem, for den Rente, til hvilken Laan er at opnaae, bevirke, at de ophøre at være Eiere, og at Eiendommene gaae over i Capitalisternes Hænder, som da ville vide at skaffe sig baade 4 og 6 pCt. ved at bortforpagte Eiendommene til Andre — det vil, som sagt, den Forsorg have til Følge, som man i dette Øieblik viser Eiendomsbesidderne.

J. N. Hansen: Nærværende Sag sees af de forskjellige Medlemmer her i Salen fra to forskellige Sider. Der er dem, der holde paa, at Rentefoden bør i alle Tilfælde være aldeles fri, og det er naturligt, at de ere vel tilfredse med den Maade, hvorpaa Sagen har været ordnet siden 1855, da Ministeriet har kunnet bevilge enhverformhelt Ansøgning om en højere Rente, og hvor det altsaa i Virkeligheden kan siges, at Rentefoden har været saa godt som fri. Den anden Deel er de, der ikke see saameget paa de almindelige theoretiske, statsøkonomiske Grundsætninger som paa de virkelige Forhold. Den første Deel, jeg nævnte, er i Reglen Mænd, der vise, uetop ved den Maade, hvorpaa de tage Sagen, at de betragte den med theoretiske Dine. Det er Mænd, der ere komne til deres Kundskab om disse Forhold ved at studere statsøkonomiske Grundsætninger, eller ogsaa er det Forretningsmænd, der leve midt i Pengesforretninger, og derfor ønske, at de maae verke saameget som muligt. Den anden Deel er de, der leve fjernt fra det større Pengemarked, som ikke ere komne til deres Betragtning af Forholdene ad den theoretiske Wei, men ved med praktiske Dine at see paa de virkelige

Forhold og betragte dem og de Forandringer, som indføres i dem. Jeg er overbevist om, at, naar man vil spørge denne Deel af Danmarks Befolkning, saa vilde de Ni af Ti sige, at de ønske en Lov som den foreliggende. Det nytter ikke, at man opstiller theoretiske Grundsætninger; de kunne overbevise dem, der især veien ikke behøve at overbevises, men selv om de ere saa oplysende og blive udviklede med saa stor Skarpsindighed, som det nu stete af den ærede sidste Taler, og hvorved han bragte Thingets Løfter paa sin Side, ville de dog ikke overbevise en Gnefte af dem, som ved at betragte de factiske Forhold ere komne til en anden Overbevisning (Fischer: Maa jeg bede om Ordet?). Sagen er nu den, at den Majoritet af den lovgivende Magt, som i 1855 bevirkede, at Rentefoden ikke blev fri med Hensyn til Laan i faste Eiendomme, vilde, at der vedblivende skulde være en bunden Rentefod for saadanne Laan, og satte kun ind i Loven en Bestemmelse om, at Ministeren kunde give Bevilling til Undtagelser herfra, fordi det oplystes, at en saadan Bevillingsmyndighed tidligere havde fundet Sted, og fordi man troede, at Bestemmelsen ikke vilde foranledige, at Bevillinger bleve givne i større Udstrækning, end de hidtil var givne (En Stemme: Nei!) Den ærede Rigsdagsmand, der, som jeg troer, var for en fri Rentefod, kan ikke sige, hvorfra vi, der dengang udgjorde Majoriteten, gif ud; jeg kan derimod sige, at vi, som dengang gif ind paa Loven og bevirkede, at den fik den Skikkelse, den har, vi gif kun ud paa at indrømme Ministeren en Bevillingsmyndighed, der ikke vilde blive brugt i større Udstrækning end den, hvori den forud var brugt (Flere Stemmer: Ja!), og det troer jeg, at jeg er berettiget til at sige. Nu er Spørgsmaalet, om dette Skridt har svaret til Forventningerne, naar man seer, at det er blevet forstaaet af Ministeren, som om det var det Samme som en fri Rentefod, kun betinget af Ansøgning; nu er Spørgsmaalet, da det viser sig, at Bestemmelsen har ført til noget ganske Andet end det, Majoriteten, der indsatte den, ventede, at den vilde føre til, om det nu ikke maatte være Liden til igjen at hæve den, og da siger jeg: jo, nu er Liden dertil. Jeg